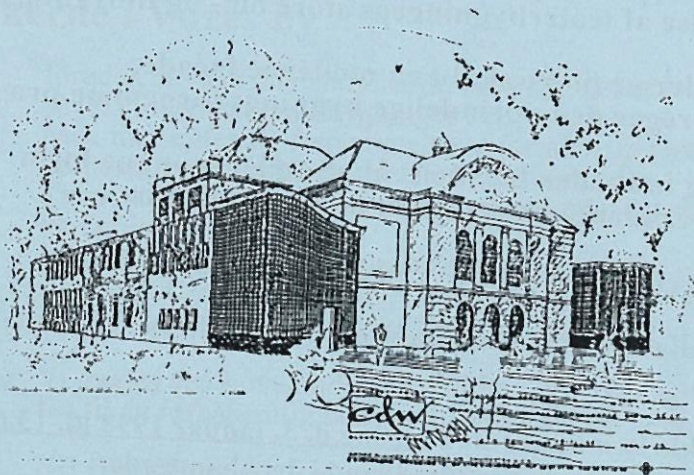

BYFORENINGEN FOR ODENSE

Nr. 1 1998.

(27 / 12 97).

lørdag d. 3. januar 1998 ODIN-prisen uddeles

torsdag d. 15. januar	Gråbrødre Klosterkirke
onsdag d. 21. januar	Besøg på Odense Teater
onsdag d. 28. januar	Ansgar Kirke, Sdr. Boulevard
fredag d. 6. februar	Besøg på TV2
tirsdag d. 24. februar	Sct. Albani Kirke, Albani Torv 7.
torsdag d. 5. marts	Fredens Kirke, Skibhusvej 162.
onsdag d. 18. marts	Valgmenighedskirken, Dronningensgade 1.
tirsdag d. 31. marts	Vor Frue Kirke, Frue Kirkestræde
onsdag d. 22. april	GENERALFORSAMLING
lør / søndag 2-3. maj	Studietur til Schwerin
tirsdag d. 12. maj	Besøg ved Fyens Stiftstidende
onsdag d. 27. maj	Byvandring i Kongens Have
lørdag d. 13. juni	Udflugt til Brahetrolleborg

Hermed inviteres til overrækkelse af

ODIN-prisen 1997.

der i år med stor glæde tildeles Odense Teater som
påskønnelse af teaterbygningens store om- og tilbygning.

Her er tillige skabt en moderne facade,
der understreger den oprindelige bygnings fornemme præg.

Samtidig indbyder facadens åbne og let svungne form
beskueren en lyst til at komme indenfor.

Teatret har fået øjne og ører, der skuer fremad.

- Og tillige er der igen skabt en Teaterplads i Odense.

Prisoverækkelsen finder sted lørdag d. 3. januar 1998 kl. 13.00
ved Teatrets hovedindgang i Jernbanegade.

Kom og vær med til at gøre dagen festlig
Odense Teater vil være vært ved en lille forfriskning....

med venlig hilsen
Byforeningen for Odense

ODIN-prisen gives til en bygherre, der har vist initiativ, virkelyst
og økonomisk offervilje, samt sans for kvalitet i forbindelse med et
gammelt Odensehus.

(ODIN-prisen er indstiftet i 1985 af Byforeningen for Odense)

KOMMENDE ARRANGEMENTER

Kirkerne i Vores by

foruden at være Gudshuse er de en vigtig del af vores kulturskatte såvel i inventar som i bygninger !

Man får næsten en fornemmelse af fortiden, når man træder over dørtærsklen og ind under de flotte portaler.

Tænk, hvad fortidens bygmestre kunne opføre med enkle midler og faglig kunnen.

Men også nutidens kirker er fine eksponenter for vores tid.

Er man interesseret, så bliver der nu lejlighed til en række besøg og - ikke mindst at se andre kirker, end de som vi kender.

Vi mødes ved hovedindgangen til kirkerne og medbringer selv kaffen til en forhåbentlig udbytterig spørgerunde efter besøget i kirken.

NB Husk tilmelding, så vi kan fortælle, hvor mange vi kommer.

torsdag d. 15. januar 1998 kl. 19.00

Gråbrødre Klosterkirke

som er en del af det oprindelige Franciskanerkloster fra 1279. Den oprindelige, store kirke blev desværre nedrevet omkring år 1821.

Navnet "Gråbrødre" stammer iøvrigt fra, at Franciskanermunkene bar grå kutter i modsætning til "Sortebrødrene", der var Dominikanermunke med sorte kutter.

Det er den nye Klosterforstander Sonja Elnegaard, der beredvilligt har lovet at vise os rundt og fortælle om Klosterkirken.

NB Tag selv kaffen med !

Tilmelding til

Inge Steemann 66 14 37 56 / Poul Karndal 66 14 27 72

onsdag d. 28. januar 1998 kl. 19.00

Ansgars Kirke, Sdr. Boulevard

er en flot rødstenskirke med sort tegltag opført i 1901-02 efter tegninger af arkitekt Niels Jacobsen. Den markerer sig især ved sit høje kampaniletårn.

Menighedsrådets formand Gitter Götke-Hansen, der vil fortælle Byforeningens medlemmer om kirken.

NB Tag selv kaffen med !

Tilmelding til
Inge Steemann 66 14 37 56 / Poul Karndal 66 14 27 72

tirsdag d. 24. februar 1998 kl. 19.00

Sct. Albani Kirke, Albani Torv 7.

Vi besøger den flot udsmykkede katolske kirke, der er opført i 1907 i gotisk stil. Her vil kirkens sognepræst Leo Drzal på sin inspirerende måde fortælle om kirken og dens rituelle ceremonier.

NB Tag selv kaffen med !

Tilmelding til Inge Steemann 66 14 37 56
eller Poul Karndal 66 14 27 72

fredag d. 6. februar 1998 kl. 19.30 (bemærk tidspunktet)

Besøg på TV2, Rugårdsvej

Det er lykkedes at arrangere et besøg i TV2's flotte bygning,
(Som jo oprindeligt var kvægtorv)

Tillige har Kristian Isager, der fostrede idéen og forestod den skånsomme ombygning af de gamle bygninger, lovet at vise Byforeningens medlemmer rundt !

Mødested i gården ved statuen
NB Der er begrænset deltagerantal.

Tilmelding til Poul Karmdal 66 14 27 72

torsdag d. 5. marts 1998 kl. 19.00.

Fredens Kirke, Skibhusvej 162.

Denne meget markante kirke er tegnet af P.V.Jensen Klindt i 1921 og dele af dens arkitektur er anvendt ved en senere opførelse af Grundtvigskirken i København.

NB Tag selv kaffen med ! Tilmelding til
Inge Steemann 66 14 37 56 / Poul Karmdal 66 14 27 72

onsdag d. 18. marts 1998 kl. 19.00.

Valgmenighedskirken, Dronningensgade 1.

Odense valgmenighedskirke, der er tegnet af Odensearkitekten N.P.Jensen, blev opført i 1886.

Siden er kirkens indre ændret og der er fine udsmykninger, f.eks. altertavlen malet af Peter Nicolai Møller og de store glasmosaikruder udført af Johan Th. Skovgaard.

Senest er kirken i 1991 udvidet med to fløje mod vest, tegnet af Kristian Isager.

Valgmenighedens præst Hasse N. Jørgensen har lovet at vise os kirken og fortælle om den.

NB Tag selv kaffen med ! Tilmelding til
Inge Steemann 66 14 37 56 / Poul Karmdal 66 14 27 72

tirsdag d. 31. marts 1998 kl. 19.00

Vor Frue Kirke, Frue Kirkestræde

Sognepræst Ove Lindberg-Larsen har tilbudt at vise Byforeningen rundt i kirken, som er en af byens ældste.

Den gamle, fredede latinskole, der ligger ved siden af er nok byens ældste bevarede bygning..

NB Tag selv kaffen med ! Tilmelding til
Inge Steemann 66 14 37 56 / Poul Karmdal 66 14 27 72

Studietur til Schwerin den 2./3. maj 1998.

Schwerin fordi det er Odenses venskabsby (ca. 120.000 indb.), men især at byen rummer så megen bygningskultur, som minder om det gamle Odense.

Lørdag d. 2. maj

kl. 6.00 fra Odense til færgeren Bagenkop - Kiel. Ombord serveres morgenkaffen m.m. og der er tid til at nyde sejlturen og den smukke indsejling.

10.30 ankomst til Kiel, hvorfra der køres til Schwerin via Bad Segeberg. Undervejs passerer mange gamle, velbevarede, men forsømte byejendomme.

Schwerin er hovedstad i Mecklenburg-Vorpommern, og den er smukt beliggende i et solandskab, der stammer fra den sidste istid for mere end 15.000 år siden. Det har tillige bevirket, at byen Schwerin har kunnet bevare sin selvstændighed op gennem tiderne.

12.30 ankomst og indkvartering på hotel i bymidten. Byforeningen bydes officielt velkommen som byens gæster og vores bus kører en rundtur i Schwerin, hvor en lokalkendt fortæller om byen. (Vi har dansk-talende guide med overalt).

Herefter aflægges besøg på Schwerin Slot, hvorfra Dronning Alexandrine (dronning Margrethes farmor) kom. Vandslottet, der simpelthen er en romantikers drøm, blev i midten af det 18' århundrede ombygget af hertug Friedrich Franz d. II efter fransk forbillede.

Der bliver god tid til at vandre rundt i byen, som bestemt er et bekendtskab værd, for de som interesserer sig for bygningskultur.

Om aftenen er der fælles middag på hotellet, og senere er der mulighed for teaterbesøg eller koncert.

Billet kan bestilles ved tilmelding.

Aftenen ivoirigt til fri rådighed.

Søndag d. 3. maj

Morgenmad på hotellet. Derpå er der mulighed for at se på byen, besøge museer eller tage en sejltur på søerne.

Hjemturen går ad en ny rute, så vi ser noget andet.

Når vi kommer til Kiel, tager vi lige en tur til havneområdet "Hornet", hvor Kristian Isager har tegnet en ny, spændende bydel, hvor det gamle sonderbombede værft lå.

16.45 Afsejling fra Kiel. Middag om bord og vi er tilbage i Odense kl. ca. 20.30 - 20.45.

Turen koster ca. 950,- kr.
(Enkeltværelse imod tillæg)

I prisen er indregnet: busturen (i ny luksus langtursbus), færgebilletter, morgenmad på færgen, entré til Schwerin Slot, middag på hotel, overnatning i dobbeltværelse med bad/toilet, morgenmad, samt aftensmad på færgen ved hjemrejse. Drikkevarer er for egen regning

Tilmelding senest d. 20. marts, men der er max. plads til ca. 40 deltagere, så det må kraftigt tilrådes, at sige til, hvis man er interesseret.

Nærmere program tilsendes gerne.
Poul Karndal tlf. 66 14 27 72

Nyt fra byen

TEXACO grunden

Den megen debat omkring lokalplanen for Texaco-grunden og det foreslåede byggeri endte heldigvis med en udsættelse på 1 år.

Den tid skal så bruges til en forhandling imellem ejer og kommune om salg af grunden eller nyt forslag til byggeri på dette følsomme sted overfor Odense Banegård Center.

Byforeningens mening er stadig: Skal der bygges, skal det være et lavere byggeri, som

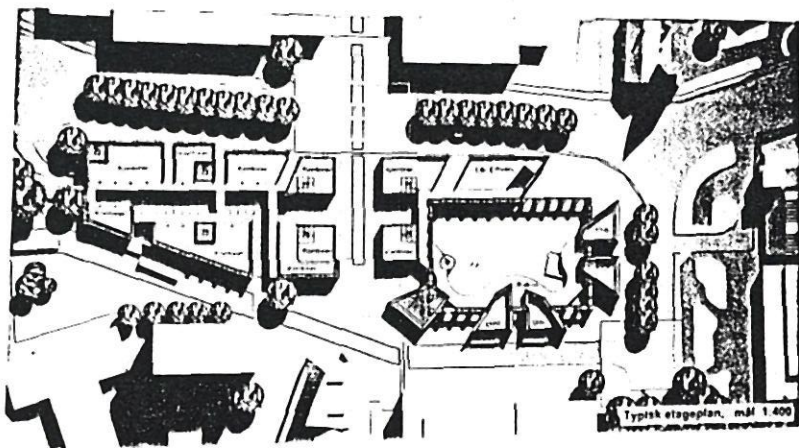
- 1) skaber forbindelse fra OBC
- 2) åbner mulighed for en rigtig banegårdsplads
- 3) åbner sig imod og skaber en naturlig overgang til Kongens Have, der er byens fornemme visitkort, når man kommer fra toget.

Så blev idékonkurrencen om I. Vilhelm Werners Plads og Fiske-torvet - Odense Bymidte offentliggjort.

Vinder blev DOMUS arkitekter a/s, Lyngby med et overbevisende forslag til bebyggelse langs Thomas B Thriges Gade.

Trafikalt fastholdes Thomas B Thriges Gades med samme trafikmængde, men der etableres særlige busbaner, cyklestier bevares og ned/opkørsel til parkeringskældre sker i særskilte baner. Der etableres forbindelse imellem de eksisterende p. kældre, som udvides, så der bliver flere p.pladser.

Langs Thomas B Thriges Gade opføres en forhøjning i plan med Overgade-Vestergade niveauet beklædt med sort granit. Ved enderne, som er ca. 2 meter høje laves fontæner og vandbassiner. På denne forhøjning (kaldet en plint) opføres ved I Vilhelm Werners Plads et par blokke med plads til kulturelle aktiviteter omkring et overdækket rum med nær kontakt til Eventyrhaven.

Ved Fisketorvet bygges tilsvarende 3 blokke med indretning til forretninger i gadeplan og liberale erhverv i de tre øverste etager.

Disse bebyggelser fungerer samtidig som en slags støjskærm imod trafikstøjen

Forslaget kan udføres efterhånden som penge og behov er til stede.

De andre konkurrenceforslag indeholdt også mange fine idéer til fremtidige bebyggelser og forbedringer af trafikale forhold.

2. præmievinderen Arkos Arkitekter maa I/S, København foreslår bl.a. en promenade med allétræer langs Th.B. Thrigesgade til havnen. Ligeledes foreslås en række gavlvendte bebyggelser fra Albani Torv forbi Nørregade til Skulkenborg, så gaden får et "gaderum".

Fisketorvet genskabes ved tilføjelse af 3 mindre forretningsejendomme og på den sydlige side af Vestergade foreslås en velduftende vinterhave (afskærmet. men uopvarmet) med en række mindre forretninger, der føres frem til Torvegade.

Dette giver samtidig en kortere og mere "tryk" overgang mellem Overgade og Vestergade.

Et andet forslag går på en regulering af trafikken, hvor det foreslås at lede bustrafikken forbi rådhuset, over Fisketorvet til Nørregade. så man på den måde dæmper trafikken på Th.B. Thrigesgade.

Der er også et udmærket forslag til en ny torvedannelse mellem Magasin og Albani Kirke med mulighed for et "Byens Hus" i forlængelse af Rådhuset på I. Vilhelm Werners Plads.

Forslaget baseres på en overordnet trafikløsning, der ved en ny ringgade og kanalforbindelse vil fredeliggøre dele af bymidten.

Endeligt markerede et forslag sig ved at overdække Torvegade og I Vilhelm Werners Plads med et glas-tag i plan med hustagene !

Forslagene er mange flere - som de, der deltog i en fortræffelig gennemgang ved Jannik Nyrop på Rådhuset erfarede - Det var synd for de, som ikke mødte op !

Der er nedsat et arbejdsudvalg (uden politikere), der skal vurdere de praktiske muligheder for at bygge. Maske vinderforslaget - eller en kombination med det bedste fra de andre forslag. Samtidig skal økonomien og byggeperioder vurderes. Siden indrages byrådet

Så er håbet, at det ikke bare bliver ved forslagene. Sådan, som det er sket i de sidste 20 år !

Må vi se et handlekraftigt byråd, der igen kan gøre byen til noget dens borgere kan være bekendt ?

Poul Kærndal

Militæret rykker ud af sin Odenseanske Kaserne

- kan man læse i Fyens Stiftstinde. Samtidig læser man om forventninger til en fremtidig anvendelse som skoleudbygninger for Vestre Skole og Hunderupskolen.

Jamen har byens vise fædre da rent glemt, at man i perioden op til byrådsvalget lovede at udskrive en idékonkurrence om kaserneområdet med omgivelser.

Hvis nogen skulle være i tvivl, så skrev borgmester Anker Boye i et brev til Byforeningen, hvori han takkede for vores forslag til fremtidig anvendelse af området, samtidig at han gerne imødeså Byforeningens deltagelse i den idékonkurrence, der senere ville blive udskrevet.

Det er nemlig ikke bare et areal med nedslidte bygninger fra en gammel kaserne, som passende kan udnyttes til brug for et par skoler, der er kommet i pladsnød. Absolut ikke sådan at forstå, at jeg ikke under vores børn det bedste, tværtimod bør de have noget nyt, som kan indrettes fornuftigt efter behovet.

Men her taler vi om smukke stilrene bygninger fra ca. 1892 tegnet af arkitekt vilhelm Pedersen. Det er bygninger, som repræsenterer en klassisk periode og ser flot ud i det omgivende terræn. Bygninger, som ved en nænsom ombygning og restaurering kan blive til boliger for unge og ældre.

Poul Karmdal

Læst på en planche på Storebæltsfærgen d. 27. januar 1996

Hovedtidsplan

tunnel klar til DSB install.	feb / marts	1992	
prøvekørsel		1. nov.	1992
jernbane åbner		1. juni - 1. sep.	1993
vejbro åbner		15. sept.	1993
		15. sept.	1996

Bagklogskab er ringe viden,
men forudseenhed er ikke at kimse af

A/S Storebælt A 458 / 89
Kort & Matrikelstyrelsen.

KOMMUNEATLAS II udkom d. 9. december !

Hermed har Odense fået endnu et fornemt bind om byen.

Bind I beskriver de bevaringsværdige bygninger og lokale værdier, som man kan se rundt i kommunen. Her fortælles også om de særlige historiske og landskabelige forudsætninger.

Overskrifterne er bl.a.

Centrum og de offentlige bygninger. Odense Å.
Grønne vejbilleder. Rytterkasernen.
Stiftelseskvarteret ved Lahns-gade. Dæhnfeldts Villaby.
Dobbelt-huse på Steins-gade. Villaer langs Kanalen.
Funkishuse på Tesdorpsvej. Lerhusene.
Bevaringsværdige ejendomme på landet.

Bind II beskæftiger sig med byggeskik i byen.
Om den ældste bebyggelse i Odense. Renæssance,
barok og klassicisme. Industrialismens bygninger.
Bolig- og byggeforeninger. Betydende arkitekter i byen.

Og de enkelte kvarterer beskrives med eksempler på boliger fra før 1940. Alle ejendomme fra før 1940 (Det er ca. 17.600) er indtegnet på områdekort.

Hensigten med dette store arbejde, hvortil Skov- og Naturstyrelsen har bidraget, er at give byens borgere, planlæggere og politikere mulighed for at planlægge i respekt for de kulturelle værdier, der bør værnes om.

Men samtidig er det et uvurderligt værktøj for de, som gerne vil kende og bevare deres bygninger.
Man kan f.eks. se, hvordan hustypen måske burde se ud.

Man kan også lære meget om sin by ved gennemlæsningen.
Forresten betyder denne registrering, at man kan henvende sig til kommunens Straksbutik på Slottet for at få oplysninger om sit eget hus, hvis man af den ene eller anden grund har behov for det.

De to bind koster under 200.- kr. pr. bind, og jeg kan på det varmeste anbefale, at I køber det.

Dels er det god læsning

- men også en fin måde at lære mere om Jeres by.

Venlig hilsen
Poul Karndal

frankeres
som brev

Til Byforeningen for Odense

Kassereren

Inga Maria Engström

Albani Torv 5 B²

5000 Odense C.

Undertegnede vil gerne være medlem i Byforeningen for Odense

navn:

gade:

postnr.: by: tlf.

Kontingent pr. 1. januar 1998.

.....
som enkeltmedlem sæt kryds kr. 110,-

.....
som par sæt kryds kr. 160,-

.....
som pensionist sæt kryds kr. 85,-

.....
som pensionistpar sæt kryds kr. 135,-

underskrift: dato

Erik Warring fortæller om Odense

Dengang, jeg var dreng i Odense, var der ikke så mange forretninger som i dag. Til gengæld havde hver eneste forretning af et vist format et lille hestekøretøj.

Kunder dengang, de bar skam ikke selv varer hjem i bæreposer som i dag. Det kunne da bare mangle. Nej, de sagde til købmanden: Jeg vil gerne have et halvt pund kaffe - og det kan jeg godt selv bære hjem, men det andet, det vil jeg gerne have sendt hjem.

Og så kørte hestekøretøjet ud med varerne - Det kunne enten være en kjole eller som det nu var - kolonialvarer. Alle fik varer bragt hjem, det kostede ikke noget - for kunden i hvert fald.

Men Odense så lidt anderledes ud dengang.
Alle de heste kunne ikke andet

end smudse gaden lidt til.

Derfor var der nogle af kommunens folk, der gik rundt - De kaldtes "Pæremændene" - med en lille vogn med to tonder på. Den ene var til "pærerne", den anden var til almindeligt affald.

Alle ejendomme af et vist format i bymidten havde en stor, høj port. Men ingen dør ud til gaden. Det havde man ikke, for hestekøretøjet - herskabet havde selvfølgelig deres egen hest, og selvfølgelig også mange gange deres egen kusk - kørte lige ind i porten. Inde i selve portåbningen, der var indgangsdøren. Man ser det endnu mange steder - den høje port, som i dag ofte er camoufleret som indgangsparti. Se bare porten i Industri- og Handelskammeret, hvor flot den i sin tid blev lavet. Der er også for

kort hestekøretøjer ind med herskaber, som er steget ud her! Der er fint udskåret egetræ med flotte monogrammer.

Det findes mange andre steder - prøv bare at gå ud af Hunderupvej - næsten hvert eneste hus gammelt hus på det første stykke har en gammel port. Ingen dør ud til gaden. Der kørte hestekøretøjet ind. Man kunne jo ikke forlade hestekøretøjet ude på gaden. Hvad ville der ske med hesten? Den kunne jo, om ikke fare hen til det nærmeste værtshus, så ville den ikke blive stående ret længe.

Nu har der jo også været sporvogne i byen. De er blevet lagt om - endda nogle gange. Først i mine unge år kørte de ned ad Nørregade, hen ad Vestergade og parkerede henne på Flakhaven.

Det var ikke så godt, for der skulle de handlende osse være! Men sådan gik det i adskillige år.

Så blev sporene lagt om og vognene kørte ned ad Albani Torv, forbi kirken og den vej ud ad Sct. Knuds Kirkestræde og Klaregade.

Sporvognsskinnerne kunne jo ikke undgå at blive sat til af både pærer og skidt og møj. Hjulene kunne ikke trække i

det, derfor havde man een, der gik og skrabede skinnerne. Han havde en assistent, der skulle øse det op, han skrabede fri. Han havde den fineste og længste titel i Odense By. Sporvejsskinnereskidtskraberasistent blev han kaldt.

Dengang lå fabrikkerne inde i selve byen. Prøv bare at regne ud, hvad der lå i Vestergade. Helt henne, hvor Vesterbro begynder lå Odense Marcipanfabrik, lidt længere oppe ad gaden, lige efter Pantheonsgade, lå Dæhnfeldt, ved siden af Brandt's - stadigvæk de store porte med indgange - lidt længere henne Vinhandler Marius Lytjens.

Hvis forretningen havde en vis størrelse eller omsætning, var der udkørsel bagud, for man kan jo godt tænke sig, hvad der ville ske, hvis ét hestekøretøj var på vej ind - og ét var på vej ud.

Tænk engang, hvis kusken skulle kravle ned af bukken inde i en port for at få den ene hest til at bakke. Det ville være noget vanskeligt!

På den anden side lå mejeriet Pasteur og en stor trælasthan del - altså hele vejen igennem var der store forretninger.

Der lå også masser af bryggerier herinde. Slotsbryggeriet

- Slotsbryggeriets mineralvandsfabrik lå nede i Nørregade
- for Slotsbryggeriet lavede kun almindeligt hvidtøl. Odense Bryggeri lå i Mageløs ved Holsedore ud imod Mageløs, ned imod Filosofgangen lå deres mineralvandsfabrik.

Der var også gamle købmandsgårde. For at blive kaldt for købmandsgård fordredes staldplads til bønderne, der kom ind med varer eller for at handle. Der forlangtes en gårdskarl til at tage imod og selvfølgelig en indkørsel fra hovedgaden og udkørsel bagud for at undgå det der med at ramle sammen. Så skulle der helst være en skænkestue. Det var ikke obligatorisk, men det var der næsten altid.

I en af de sidste købmandsgårde, der blev nedlagt, har jeg stået i lære. Det var Frederik Scheffmann, Vestergade 86, hvor jeg kom i lære d. 1. maj 1933.

Det første jeg fik at vide var: Nu hedder du ikke Erik eller Wirring mere, nu hedder du knægt. I de første 2 år kalder vi Dig knægt !

Jeg skulle have blå kittel på og selvfølgelig slips. Så skulle man tale et pænt sprog, dvs. at

til alle de andre kommisser og svende, der sagde man efternavn og De. Kun bude, gårdskarl, lagermand, pakhusarbejder, chauffør og kusk, der måtte man sige fornavn og Du. Selvfølgelig gjorde man det også til chefens kokkepige og stuepige.

Jeg fik at vide: Vi lukker op halv otte. Du møder kvart over syv. Går op og vækker kokkepigen og stuepigen. Kokkepigen går ind og henter noglen hos mig og Du sørger for at lukke op til alle magasinerne, og der er gjort klar inde i butikken til de andre kommer. Nu kom de andre klokken halv otte eller et par minutter før. Ingen kom for sent !

Så fik vi også at vide: Når en kunde kommer ind, så må Du ikke spørge "Hvad skal det være?" Det er det værste, man kan gøre for købmanden, at sige "Hvad skal det være".

Man skulle sige: Hvad kan jeg hjælpe Dem med? eller man kunne finde på alt muligt andet.

Og ingen, uanset de havde købt for en krone og femogtyve (Det var mange penge den gang) eller de ikke havde købt noget, måtte forlade butikken, uden at de blev fulgt til døren, og man havde sagt "Farvel og hav det godt".

Det kan man ikke i dag.

Alle varer skulle man selv veje af. Det eneste, som ikke skulle vejes af, var Richs og Danmarks kaffetilsætning. Det er Danmarks, der dur, men Richs man bruger, var det ikke sådan man sagde - eller var det "Richs der driks". Så var der OTA Solgryn.

Alt andet skulle vejes af. Og man måtte ikke tage - når man nu lige skulle have 2 pund melis - så vidste man, at man skulle tage den posestørrelse - Havde det istedet været 2 pund mel, så havde det været en større posestørrelse.

- Og man fik at vide: Når Du sætter posen på vægten, så skal der være mindre i, end det kunden har forlangt, og så fylder Du op.

Du må aldrig stå og skovle op, fordi der kom for meget i. Så ser det ud, som Du er fedtet. Det var nogle af de regler man lærte - og skulle følge.

Vi handlede også med alt muligt. Jeg vil ikke sige lige fra snørebånd, men fra karkklude og gulvklude og så alt hvad man brugte på landet til heste. Vi havde petroleum og tjære, tagpap og kalk, læsket kalk, cement, mørtel. Vi handlede med alt deroppe, fordi når bønderne kom ind om onsdagen og lørdagen, skulle de kunne blive.

Selv om ingen tror det, så havde vi over tyve forskellige slags sukker at handle med. Ingen skuffer måtte have skilte med, hvad der var i. Det skulle ikke være nødvendigt! Hvis en ung fyr som mig kom til at åbne en forkert skuffe, sige hovsa, og skubbe den i igen. Så kom min kommis hen til mig, når kunden var gået, og pegede på en skuffe: Hvad er der i den skuffe? Der er det og det! Træk den ud, ja det er rigtigt nok. Hvad er der i den skuffe? Træk den ud. Sådan gik vi alle skufferne igennem. Man skulle nok huske det!!! Det værste var at kende forskel på boghvedegryn og byggryn, for de ligner hinanden. Det eneste man kan gøre, det er at føle. Boghvedegryn er hårde at føle på. Byggryn kan føles lidt fugtigt. Sådan var der så mange forskellige triks, man lærte hen ad vejen.

Skufferne skulle jo også fyldes op indimellem, og der fik man at vide, at en skuffe, der ikke var lukket helt i betød: Den skal renses og fyldes op.

Vi havde også et bud deroppe. Budene - Der var kun ét cykelbud - og han hed Fido uanset, hvad han ellers hed. - Han blev bare kaldt "Fido".

Det kunne jo ske, Fido var

ude med trækvogn. Firmaet havde både et hestekøretøj og et tospands køretøj, der kørte til havnen og hentede alt, som kom sejlende hertil. Det blev kørt op nede fra havnen, og så blev 2 lærlinge sat til at læsse af.

Det var godtnok, så længe der kun var 25 kilo i sækkene, men når vi så blev lidt ældre, så skulle vi også tage de 50 kilos sække - og så var vi oppe på 75 kilos sække. Det var salt. - Og stødt melis kom i 100 kilos sække. Det var noget af en belastning for en ung fyr, der ikke var fuldt udvokset. Men man turde ikke give op, for så grinte de andre bare og sagde: Ha, Du kan jo ikke klare det der! Men vi forsøgte at gøre vores bedste - og det gik jo også - godt nok - ind i mellem.

I skænkestuen, hvor kuskene kom - når de havde været på torvet med deres koner og sat varerne af ved boderne - tilbage med kontrabøgerne, hvori kørerne havde skrevet op, alt hvad der skulle pakkes. Så spiste man sin frokostpakke i skænkestuen, hvor kokkepigen serverede kaffe for dem, der kom. Deroppe spiste også lagerarbejder, pakhusmand, kusse og chauffør m.fl.

En af de største oplevelser, som jeg aldrig glemmer, var efter, at jeg havde været ansat i et par måneder eller tre.

Da blev jeg sendt med budcykel ud på Langelinie med en kurv og en kasse med kolonialvarer. Og hvad gør sådan en fyr så. Han cykler selvfølgelig ind gennem Munke Mose for det er jo det letteste, for ikke at køre hele vejen udenom. Bare bag ud til Filosofgangen og så følge åstien. Der stod godt nok et skilt "Al cykling forbudt".

Og hvad møder jeg så derude? Politibetjenten! Han siger: "Købmand, jeg kan se, hvor Du er fra. Det står på Din cykel, Fr. Scheffmann. Du skal have en bøde på 6 kr. (Jeg fik 30 kr. om måneden i løn og var på egen kost og logi). Du får tre muligheder at vælge mellem. Jeg kan gå op til Din chef og lade ham tage sig af sagen, eller jeg kan sende det hjem til Din far.

Der var nu ikke noget af det, jeg brød mig om. Den tredje ting var, at jeg kunne få en på kassen. Jeg valgte det sidste. I parentes bemærket. Jeg brugte ikke briller dengang.

Godt, så holder Du Dig for ørerne, lukker øjnene, tæller til ti.

Jeg talte til ti - En to tre fire - langsommere - syv otte - ni og langsomt ti og tog hænderne ned. Da var han gået!!

Så vil jeg gerne fortælle lidt om et par af byens største spasmagere.

De lavede alt muligt sjov og halloj, - men aldrig noget forbryderisk i det.

De hed begge to Poul, så for at kende forskel kaldte man dem ene for Poul Støvle. Det var "Den forgyldte Støvle"s bror og den anden var bogtrykker Poul Søndergaard.

De lavede alle mulige historier. Engang sad de oppe i baren på Grand Hotel. I forvejen havde de været inde hos fiskehandleren og købt en hel bunke ål. Dem havde de i en håndkuffert. Jeg kan endnu se dem sidde inde i baren, som lå tre trin over Brønden, hvor man dansede.

Så kommer de tilfældigt til at åbne for kufferten, og ligeså tilfældigt kommer de til at sparke til den, så ålene snor sig ned af trinene og ud på dansegulvet.

Stakkels lille garderobe Larsen. Det var ham, der måtte kravle rundt og samle ålene op.

Hovsa, sagde spasmagerne, det var et uheld, det var ikke med vilje. Dem skulle vi have haft i aften.

En anden gang, der sidder de hjemme - det var under krigen, og alt var mørklagt - og de havde en bunke raketter. Så ringer de til politigården og spørger: "Sig mig. Er det tilladt at fyre nogle raketter af udenfor?" Nej. Det er strengt forbudt! Men I må fyre alt det af, I vil indendørs.

Godt. Ind i kaminen med raketterne. Og op gennem skorstenen.

Der gik ikke 10 minutter, så stod brandvæsen og politiet, for de troede huset brændte.

Jamen vi har fået lov! De er blevet fyret af inden døre! Det måtte politiet erkende.

Raketterne var fyret af indendørs, det havde politiet givet dem lov til - at de så var faret udendørs, havde de ikke fået forbud imod.

En anden dag var de nede i Overgade på en restaurant, der hed Hjørnely - mange af de ældre kender den sikkert. Det var osse under krigen, og de fik pludselig lyst til at købe en af bænkene fra gården.

Den bærer de så imellem sig. Da de kommer forbi politistationen, som dengang lå i hjørnet af rådhuset, hvor der nu er restauration, så begynder de at løbe så småt hen ad gaden.

Politiet, der står vagt uden-

for, løber efter. "Det er en, I har stjålet. Ind med Jer! Nej, det er en vi har købt. Ja. Det er godt med Jer! Vi har købt den på Hjørnely". Politiet ringer til værten. Ja, det er rigtigt nok. Så I kan godt gå igen.

Og hvad gør de så. Fortsætter til de møder den næste betjent. Op på stationen igen. Det gentager sig tre gange! Så tilbyder politiet at køre dem hjem. Men, ikke tale om, de ville selv bære bænken hjem. Det gjorde de så.

Dengang havde man hestslagtere i byen. Der var jo mange heste dengang. Der lå bl.a. en slagter i Overgade. Han havde en lille vogn med en islænder for. Når han havde ærinde, satte han noget i klemme, så hest og vogn blev holdende, til han kom tilbage. Over den gamle auktionshal i Albanigade lå en restauration. Der udenfor stod hesten næsten altid parkeret.

Det syntes de to fyre var synd. Den skulle op til sin "Far". De får spændt hesten fra og får den op ad trappen til første sal. At få en hest op af en trappe er ikke så svært, men det er umuligt at få den ned igen - og elevator var der ikke!

I alt fald, Falck måtte tilkaldes. Det blev der senere lavet en

film om.

Noget af det værste de lavede, var vel nok, at de gik op på Odense Teater ved bagindgangen, hvorfra de kom ind i kantine. De kendte jo alle mennesker, osse ham, der passede kantine, så de fik lidt at drikke - havde også betalt for det.

Så synes de, at de jo kunne jo optræde - så lidt efter står de to på scenen, hvor de begynder at synge og råbe.

Der bliver ringet efter politiet - og hvad gør de så.

Poul "Støvle" var smed, låsesmed, og han var ret kendt i byen for at lave sine lamper - gadelamper - (forresten fik min kone og jeg en af ham i bryllupsgave)

I alt fald. Politiet kom. Fyrene kom ind bagi et af de gamle salatfade, hvor der var et par bænke og ellers intet. Der var lukket ind til førerhuset.

Som de nu sidder der, spørger Poul Søndergaard: Hvorfor sidder vi her. Du er jo låsesmed. Det har Du ret i siger Poul "Støvle". Inden de er nået til Grand Hotel, havde han åbnet døren, og de hoppede ud, idet de pænt lukkede bildøren efter sig.

Og hvad gjorde de så. Ja, de gik pænt bagefter politibilen, til de kom op til politistationen, så

sagde de bare, at de havde ikke tid til at kore i det tempo.

De kom jo så ind, og Poul Søndergaard blev afhørt først.

Imens blev "Støvle" sat ind i en lille aflåst kabine til det blev hans tur, men han er jo stadig låsesmed, så han sidder ikke "inde" i to minutter, før han står udenfor igen. Så går han ned ad parolegangen. Der hænger en politijakke og en kasket. Hvad gør Poul "Støvle", han tager tøjet på og går ind i lokallet, hvor Poul Søndergaard bliver forhørt og siger brysk: "Må jeg så få den vaneforbryder her ud. Jeg skal snakke med ham. Vi skal hen på Frank A."

Det sidste blev de dømt for !

Inden de kom ind at sidde, ender tragedien, idet Poul Søndergaard skyder til måls efter sine billeder på væggen. En slags russisk roulette, hvor der kun er én skarp patron i revolveren.

På l'sal boede der en telefondame fra telefonselskabet. De spørger hende. Kom ned til os. Du skal også prøve. Nej, det ville telefondamen ikke. Godt, siger Søndergaard så, og trykker af imod sit hoved - og dér var der en skarp patron i. Han døde af det !

Men "Støvle" kom ind at

"sidde" og han var ked af det. Han havde mistet sin bedste ven.

På et tidspunkt ville han gerne tale med en præst. Så kommer præsten og spørger: Hvad kan jeg gøre for Dem ? Kan De ikke sørge for, at jeg får en anden celle. Jeg sidder lige ud imod Albani Bryggeriet og jeg kan høre lyden af alle de tomme flasker, der bliver læsset af. Jeg kan ikke holde det ud. Jeg får nerver !

Men han blev flyttet over til den anden side.

3/12 1997 pk

Om proportioner

Bygningskunsten, malerkunsten og billedhuggerkunsten er fra gammel tid kaldt "De skønne kunster".

Hermed menes, at de er kønne at skue, at de taler til øjet på samme måde som musikken taler til øret.

De fleste bedømmer stadig bygningskunsten efter, hvordan bygninger ser ud - og bøger om arkitektur viser billeder af huse set udefra.

Arkitekten arbejder med former og materialer for at skabe harmoni / ligevægt.

Nogle af de bedste bygninger er blevet til, fordi opgaven har givet inspiration til et særpræg, så beskueren føler, hvorfor netop denne bygning har fået den eller hin udformning.

Men oftest ligger der regler og mange års erfaringer bag.

Erfaringer er summen af forsøg - især forsøg, der mislykkedes, for på den måde lærer man, hvor grænsen er - og så har man reglen!

Udtrykket "**Det gyldne snit**" nævnes ofte, men hvad er det?

Jo, vi har en fornemmelse af, at det er et bestemt forhold imellem højde og bredde.

Det kendes fra det gamle Grækenland, hvor f.eks. Arsenalet i Piræus skulle være opført efter det gyldne snit. Vinduer, døre, facader

osv er afstemt efter hinanden i bestemte forhold.

Vores gamle tændstikæske med Tordenskjold er et nutidigt eksempel. Æsken målte ca. 36 mm gange 58 mm.

Trækker man den korte side fra den lange, får man 58 minus 36 lig med 22. Forholdet 22 til 36 er som forholdet 36 til 58. Sidernes indbyrdes forhold svarer her til det gyldne snit.

Ikke på grund af Tordenskjold, men fordi erfaringen viser, at det giver ro og harmoni over huset eller tændstikæsken. Det bruges mange andre steder f.eks. også i bogtrykkerens arbejde.

Rent matematisk kan der opstilles en række tal, hvis forhold nærmer sig til "Det gyldne snit".

Nemlig 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55 osv. Hvert tal svarer til de 2 foregående tal sammenlagt.

Jo længere man fortsætter, jo nærmere kommer man til forholdet "**Det gyldne snit**".

Hvis vi vender tilbage til tændstikæsken, ser vi, at forholdene 22 til 36 og forholdet 36 til 58 jo ligger tæt ved tallene 21, 34, 55 i talrækken ovenfor.

Poul Karndal

BYFORENINGEN FOR ODENSE

Langelinie 179, 5230 Odense M.

Formand & ansv. redaktør

Poul Karndal Jensen

Langelinie 179, 5230 Odense M.

TEl: 66 14 27 72, Fax 66 14 27 92

Næstformand & sekretær

Inge Steemann

Chr. Richards Vej 43, 5230 Odense M.

TEl: 66 14 37 56

Kasserer

Inga Maria Engström

Albani Torv 5 B, 5000 Odense C.

TEl: 66 11 64 60

Carin Kollster

Palmatokesvej 38, 5000 Odense C.

TEl: 66 14 86 65

Liss Steemann Hansen

Fengersvej 17, 5230 Odense M.

TEl: 66 13 44 85

Hanne Slumstrup

Gartnerhaven 2, 5000 Odense C.

TEl: 65 91 78 98

Kristian Isager

Kronprinsensgade 32, 5000 Odense C.

TEl: 66 11 92 26

Suppleanter:

Birte Landorph

Bergendals Allé 14, 5250 Odense SV.

TEl: 66 13 11 75

John Hansen

Tynkebævej 24, 5260 Odense S.

TEl: 66 14 91 03

Villy Knudsen

Thorkildsgade 47, 5000 Odense C.

TEl: 66 17 92 06

Torben Kortegård

Christiansgade 90, 5000 Odense C.

TEl: 66 12 02 87

Landsarkivet
Jernbanegade 36
5000 Odense C.

Kære medlemmer !

Hermed vil bestyrelsen gerne ønske
Jer et rigtig godt nytår.

Efter manges ønske har vi sat et be-
søg i nogle af byens kirker på møde-
kalenderen.

Det står naturligvis frit for enhver,
om man vil se den ene eller flere kir-
ker, men det er ofte en oplevelse at se
flere kort efter hinanden.

Bestyrelsen har tillige ønsket at næv-
ne de arrangementer, der er planlagt,
men ikke nærmere omtalt i bladet.
Dvs. der kan ikke ske tilmelding før
senere.

Vi håber på en god tilslutning !

Nytårønsket skal være:
En bedre udformning af evt. bebyg-
gelse på Texaco-grunden !
Beslutning om bebyggelse på I Vil-
helm Werners Plad / Fisketorvet
Udbygning af den ydre ringgade / -
etablere forbindelse over Kanalen.

- Og så kunne redaktøren ønske, at
der kom indlæg til bladet fra med-
lemmerne

Godt nytår og venlig hilsen
Poul Karndal